

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	stażysta Aneta Beata Stankiewicz-Lauryn

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2015r. w Suwałkach

sprawy **Z. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

w związku z odwołaniem Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 22 września 2014 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję przyznaje Z. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 21 sierpnia 2014 roku.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 22.09.2014r. odmówił Z. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U Nr.120, poz. 1252 z póź. zm) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje mężczyźnie, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 40 lat,
2. po upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
3. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,

4. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Z. S. powyższych warunków nie spełnia, ponieważ na dzień rozwiązania stosunku pracy udowodnił łączny staż pracy 39 lat, 2 miesiące i 16 dni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych do stażu pracy nie uwzględnił okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców we wsi K. od 1.09.1971r. do 23.10.1974r., ponieważ we wniosku o ustalenie kapitału początkowego złożonym w dniu 4.11.2003r. Z. S. podał, że w wymienionym okresie uczęszczał do zasadniczej szkoły górniczej oraz pracował w (...)w S..

W odwołaniu od tej decyzji Z. S. wniósł o zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym jego rodziców w ilości 10 miesięcy. W tym gospodarstwie pomagał bowiem w pracach od dzieciństwa do momentu pójścia do szkoły tj. do 1.09.1971r. i na każdych wakacjach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Artykuł 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych brzmi następująco ust. 1 prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1. do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2. do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

3. do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych", i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4. zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5. do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6. do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS".

Spór w sprawie sprowadza się do oceny tego czy odwołujący się spełnia warunki do uzyskania świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 5 powołanej ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, który stanowi, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

W pozostałych przypadkach możliwości otrzymania świadczenia przedemerytalnego odwołujący się musiałaby mieć ukończone 60 lub 61 lat życia, a w dacie wydania decyzji miał ukończone 59 lat życia, chyba że do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadał okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 39 lat, co odwołującego się nie dotyczy. Rozwiązanie bowiem jego ostatniego stosunku pracy nie nastąpiło z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy. W każdym bądź razie odwołujący się nie podnosił, że jego ostatni pracodawca uległ likwidacji bądź był niewypłacalny.

Pozostałe warunki do uzyskania świadczenia przedemerytalnego wskazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych odwołujący się niewątpliwie spełnia. Stosownie mianowicie do art. 2 ust. 3 powołanej ustawy o świadczeniach przedemerytalnych pobierał co najmniej 6 miesięcy zasiłek dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, oraz łącznie spełniła następujące warunki:

1. dalej jest zarejestrowany w charakterze osoby bezrobotnej,
2. nie odmawiał w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz
3. złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6 – miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W sprawie rozstrzygające znaczenie ma przepis art.10 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jed. Dz.U z 2009r., Nr 153 poz.1227),który ma zastosowanie w sprawie o świadczenie przedemerytalne na mocy art.2 ust.2 powołanej ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Zgodnie z tym art.10 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art.56, jak okresy składkowe:

1. okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
2. przypadające przed dniem 1.07.1977r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,

3. przypadające przed dniem 1.01.1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art.5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Przepis ten dopuszcza więc wyjątkowo możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym tak jak okresów składkowych w ramach ubezpieczenia pracowniczego, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresów składkowych i nieskładkowych (tak wyrok Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 3.12.2004r. II UK 59/2004, Lex Polonica nr 371290, OSNP 2005/13 poz.195 lub Lex 150606. W judykaturze wykształcił się też akceptowany przez sąd orzekający w całości pogląd, że o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art.6 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U z 1998r., Nr7 poz.25 ze zm.) i po drugie- czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie (tak między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12.05.2000r. II UKN 538/99 -Lex 41450, z dnia 27.06.2000r. II UKN 61/99 i z dnia 3.07.2000r. II UKN 466/00- Lex 76249.

Wynikało to z tego, że art.5 ustawy z dnia 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rentach (Dz.U z 1991r., Nr104, poz.450 ze zm) stanowił, że okresy pracy domownika w gospodarstwie rolnym przed dniem 1.01.1983r. uwzględnia się przy ustalaniu uprawnień emerytalno-rentowych, gdy była wykonywana w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy.

W stosunku do odwołującego się można natomiast było uznać okoliczności pozwalające zaliczyć mu pracę na gospodarstwie rolnym rodziców do niezbędnego okresu potrzebnego do przyznania świadczenia przedemerytalnego. Część tego okresu pracy na gospodarstwie rolnym w toku postępowania sądowego zaliczył odwołującemu się organ rentowy decyzją z dnia 9.02.2015r. Dotyczyła ona okresu pracy na gospodarstwie rolnym od 9.10.1976r. do 2.02.1977r. i jak wynika z okoliczności sprawy był to okres kiedy odwołujący się pracował na gospodarstwie rolnym rodziców po odbyciu służby wojskowej do opuszczenia gospodarstwa rolnego w związku z podjęciem pracy w (...) w S.. Jeszcze natomiast zaskarżoną decyzją z dnia 22.09.2014r, zaliczono odwołującemu się okres pracy na gospodarstwie rolnym od 16.02.1971r. (data ukończenia 16 lat życia) do 31.08.1971r. (ostatni dzień przed okresem podjęcia nauki w (...) Szkole (...)). W obliczu natomiast zeznań odwołującego się należało zaliczyć mu jeszcze okresy jego pracy na gospodarstwie rolnym w okresach wakacyjnych pomiędzy każdym rokiem szkolnym w (...) Szkole (...). Należało mianowicie dać wiarę odwołującemu się, że w takich okresach wakacyjnych rzeczywiście pracował na gospodarstwie rolnym rodziców. Normą bowiem było, że dzieci rolników pracowały na gospodarstwie rolnym rodziców podczas wakacji. Wynikało to i ze zwyczaju panującego na wsi i braku w ówczesnym czasie stosownych maszyn i ciągników. Każda więc para rąk do pracy zawsze liczyła się i był potrzebna. Sądowi jest to zresztą znane z urzędu. Wynika to też z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, na podstawie zresztą których sam organ rentowy zaliczył odwołującemu się pracę na gospodarstwie rolnym od 9.10.1976r. do 2.02.1977r. – D. M. i W. K.. Na zaliczenie pracy na gospodarstwie rolnym w okresie wakacyjnym, zezwała przy tym orzecznictwo Sądu Najwyższego, który potwierdził to choćby w wyroku z dnia 19.12.2000r. II UKN 155/00 (lex 46840). Taką też możliwość potwierdził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 31.08.2006r. III AUa 397/06 (lex 253467).

Podlegają więc zaliczeniu do pracy na gospodarstwie rolnym miesiące lipiec i sierpień 1972r. i 1973r. Tym bardziej tak należało uznać, że odwołujący się był „jedynakiem”. Nie miał więc rodzeństwa, które w okresie nasilonych prac w miesiącach letnich na wsi, zwłaszcza polowych, pomagałoby w nich rodzicom.

Poza tym do okresów składkowych warunkujących przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego należy również zaliczyć odwołującemu się jego pracę w (...)w S. po ukończeniu (...) Szkoły Zawodowej w okresie czasu od 1.06.1974r. do 31.07.1974r oraz od 1.10.1974r do 11.10.1974r. Tego zaś organ rentowy nie uczynił (nie uwzględnił w raporcie ustalenia uprawnień do świadczenia) i mimo świadectwa pracy odwołującego się na tę okoliczność znajdującego się w jego aktach kapitałowych nie ustosunkował się zupełnie w zakresie tego zatrudnienia. Tymczasem

w obliczu akt osobowych odwołującego się nadesłanych przez (...) S.A w K. takie zatrudnienie odwołującego się jest niewątpliwe.

Pomijając więc już sam okres czasu od 1.08.1974r. do 30.09.1974r. kiedy to pewnie odwołujący się, tak jak twierdził przed sądem, też pracował na gospodarstwie rolnym rodziców, posiada co najmniej okres 40 lat uprawniających do otrzymania emerytury, gdyż będzie to łącznie okres 40 lat i 22 dni. Wraz zaś z okresem od 1.08.1974r. do 30.09.1974r. będzie to okres 40 lat 2 miesięcy i 22 dni (oczywiście zaliczeniu podlega tylko do 40 lat).

Mając zatem to wszystko na uwadze, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 21.08.2014r.tj. od dnia złożenia wniosku o to prawo.

PW/bd